

Sygn. akt II C 1013/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Agnieszka Kania-Zamorska

Protokolant: sekr. sąd. Marta Mądzelewska

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2021 roku, w Ł.

na rozprawie

sprawy z powództwa M. R.

przeciwko M. M.

o zapłatę kwoty 4.750,40 zł i wydanie rzeczy ruchomej

1.zasądza od M. M. na rzecz M. R. kwotę (...) zł (c. (...)) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 2 lipca 2020 roku do dnia zapłaty;

2.umarza postępowanie w zakresie żądania wydania samochodu osobowego marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...);

3.zasądza od M. M. na rzecz M. R. kwotę 2.317 zł (dwa tysiące trzysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 1013/20

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 lutego 2020 roku, M. R. reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniósł o nakazanie pozwanemu M. M. wydania samochodu osobowego marki S. (...), rok produkcji 2002, o numerze rejestracyjnym (...) wraz z pełną dokumentacją – dowodem rejestracyjnym i kompletem kluczyków, stanowiącego własność powoda w terminie 3 dni od uprawomocnienia się orzeczenia, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 4.750,40 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty. Ponadto, wniósł o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, według norm przepisanych.

U uzasadnieniu pozwu wskazano, że M. R. jest właścicielem samochodu osobowego marki S. (...), rok produkcji 2002, o numerze rejestracyjnym (...). Powód użył pozwanemu samochód oraz przekazał w tym celu wszystkie dokumenty i kluczyki. Pozwany zgodnie z umową zobowiązany był pokrywać wszelkie koszty związane z korzystaniem z samochodu, w tym polisę OC. Upomnieniem z dnia 15 lutego 2018 roku powód został zobowiązany do zapłaty kwoty 50 zł z tytułu opłaty za nieuiszczone koszty parkowania oraz kwoty 11,60 zł z tytułu kosztów upomnienia. M. R. otrzymał kilka takich wezwań. W związku z tym, za pośrednictwem pełnomocnika, pismem z dnia 27 kwietnia 2018 roku, powód wezwał pozwanego do zwrotu pojazdu. M. M. nie zwrócił samochodu, nie kontaktował się w tym celu ani z powodem ani z jego córką. Powód został również obciążony koniecznością uiszczenia opłaty karnej w związku z brakiem polisy OC samochodu osobowego marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) za 2019 rok. Do 2018 roku pozwany pokrywał

koszty ubezpieczenia OC użyczonemu pojazdowi. Po wezwaniu Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego do zapłaty kwoty 4.500 zł tytułem opłaty karnej za brak ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego, powód uiszczył jedynie kwotę 1.200 zł, gdyż nie posiadał środków na pokrycie całej należności. Na pozostałą kwotę wystawiono tytuł wykonawczy, na podstawie którego zajęto powodowi emeryturę. Dodatkowo powoda obciążono kosztami upomnienia w kwocie 11,60 zł i kosztami egzekucyjnymi w kwocie 177,20 zł. Dochodzone odszkodowanie obejmuje kwotę opłaty za parkowanie wraz z upomnieniem oraz opłatę karną za brak ubezpieczenia OC i koszty postępowania egzekucyjnego.

(pozew k.4-5, pełnomocnictwo k.8)

Zarządzeniem z dnia 10 marca 2020 roku zwrócono pozew jako nieprawidłowo opłacony. Odpis zarządzenia doręczono pełnomocnikowi powoda w dniu 18 marca 2020 roku.

(zarządzenie k.16, dowód doręczenia k.17)

W dniu 19 marca 2020 roku pełnomocnik powoda uiszczył brakującą część opłaty od pozwu w kwocie 12 zł.

(pismo k.18, potwierdzenie przelewu k.19)

Odpis pozwu wraz z pouczeniem doręczono pozwanemu M. M. w dniu 1 lipca 2020 roku.

(dowód doręczenia k.26)

W piśmie z dnia 21 lipca 2020 roku pozwany wniósł o ustanowienie pełnomocnika z urzędu z uwagi na zawilość i skomplikowany rodzaj sprawy.

(pismo pozwanego k.27)

Postanowieniem z dnia 9 marca 2021 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie k.39)

Na rozprawie w dniu 17 września 2021 roku pełnomocnik powoda popierał powództwo w zakresie żądania zapłaty kwoty 4.750,40 zł. Natomiast, cofnął pozew w zakresie żądania wydania samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), początkowo bez zrzeczenia się roszczenia, a następnie ze zrzeczeniem się roszczenia, z uwagi na fakt zwrotu pojazdu przez pozwanego powodowi po wytoczeniu powództwa. Wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu z uwzględnieniem okoliczności, że żądanie wydania pojazdu zostało zaspokojone w toku procesu. Podkreślił, że mandaty dotyczące pojazdu, które otrzymywał powód stanowiły naruszenie łączącej strony umowy, dlatego pozwany został wezwany do zwrotu samochodu.

Pozwany nie uznał powództwa. Wniósł o jego oddalenie w całości. Podniósł, że samochód objęty pozwem zwrócił na początku 2021 roku. Twierdził, że w 2017 roku przekazał powodowi kwotę około 2.600 zł z przeznaczeniem na składki za ubezpieczenie OC za 2017, 2018 i 2019 rok. Złożył wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, który sprecyzował w piśmie z dnia 24 września 2021 roku, wskazując na skomplikowany charakter sprawy i zły stan zdrowia.

(stanowisko pełnomocnika powoda – protokół rozprawy k.46, k.50, k.53, stanowisko pozwanego k.47, k.50, k.53, pismo pozwanego k.54)

Prawomocnym postanowieniem z dnia 1 października 2021 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie k.61)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. R. jest właścicielem samochodu osobowego marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), który zakupił w 2002 roku.

M. M. był mężem córki M. I. M..

Po zakupieniu samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), M. R. wraz z żoną użyczyli go zięciowi M. M. i córce I. M. na czas nieokreślony. Zgodnie z umową małżonkowie I. M. i M. M. mieli ponosić wszystkie koszty i opłaty związane z utrzymaniem użyczonego pojazdu, w tym koszty ubezpieczenia OC związanego z tym samochodem. Ubezpieczeniem OC pojazdu zajmował się pozwany, który zawierał umowy ubezpieczenia w kolejnych latach, ponieważ to on korzystał z użyczonego samochodu.

Do 2018 roku składki na ubezpieczenie OC samochodu marki S. (...) były uiszczane.

I. M. i M. M. rozstali się na przełomie 2016 i 2017 roku, a następnie w 2018 roku ich małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód.

Po rozstaniu się małżonków M. samochód marki S. (...) pozostał w dyspozycji pozwanego. I. M. posiadała jedynie drugi komplet kluczyków do pojazdu.

(dowód: zeznania świadka A. G. – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.47-48, nagranie 00:21:59-00:35:04, zeznania świadka I. M. – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.49-50, nagranie 00:37:34-00:52:26)

Powód zaczął otrzymywać mandaty dotyczące samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). W piśmie z dnia 15 lutego 2018 roku Prezydent Miasta P. skierował do M. R. upomnienie numer (...), obejmujące opłatę dodatkową za nieopłacone parkowanie samochodem o numerze rejestracyjnym (...) w dniu 27 października 2017 roku w kwocie 50 zł oraz koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł, wzywając do zapłaty łącznej kwoty 61,60 zł w terminie 7 dni od doręczenia upomnienia, pod rygorem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w trybie egzekucji administracyjnej.

M. R. uiszczał należności z kierowanych do niego mandatów.

(dowód: upomnienie k.9, zeznania świadka I. M. – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.49-50, nagranie 00:37:34-00:52:26)

Pismem z dnia 27 kwietnia 2018 roku, za pośrednictwem pełnomocnika, powód wezwał pozwanego do zwrotu użyczonego samochodu osobowego marki S. (...), rok produkcji 2002, o numerze rejestracyjnym (...) w terminie 7 dni od otrzymania pisma, pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W piśmie wskazano, że zwrotu samochodu, kluczyków i dokumentów należy dokonać powiadamiając uprzednio telefonicznie córkę właściciela – I. M..

(dowód: pismo wraz z dowodem nadania k.10-10v.)

W piśmie z dnia 8 maja 2019 roku, skierowanym do M. R., Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. poinformował, że otrzymał zawiadomienie o przeprowadzeniu w dniu 21 lutego 2019 roku czynności kontrolnych dotyczących spełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdów mechanicznych przez posiadacza pojazdu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Wskazał, że z przepisów prawa wynika obowiązek właściciela pojazdu do zawarcia umowy ubezpieczenia OC, a niespełnienie tego obowiązku uprawnia Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. do nałożenia i dochodzenia opłaty karnej. Powód został wezwany do przedłożenia Funduszowi, w terminie 30 dni od otrzymania pisma, stosownych dokumentów wymienionych w piśmie, potwierdzających spełnienie ustawowego obowiązku ubezpieczenia lub jego nieistnienie. W przypadku niespełnienia obowiązku ubezpieczenia M. R. został wezwany do uiszczenia opłaty karnej w kwocie 4.500 zł w terminie 30 dni od doręczenia pisma, pod rygorem wszczęcia egzekucji administracyjnej.

(dowód: pismo k.11-11 v.)

M. M., gdy został zatrzymany przez Policję w czasie jazdy użyzonym samochodem, dowiedział się o braku ubezpieczenia OC samochodu marki S. (...).

(dowód: przesłuchanie pozwanego – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.51-52, nagranie 01:08:54-01:38:28)

W dniu 29 lipca 2019 roku Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. skierował do M. R. upomnienie numer (...), wzywając do uregulowania następujących należności: opłaty za niespełnienie ustawowego obowiązku ubezpieczenia OC za 2019 roku w kwocie 4.500 zł, kosztów upomnienia w kwocie 11,60 zł, łącznie 4.511,60 zł w terminie 7 dni od doręczenia upomnienia, pod rygorem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w trybie egzekucji administracyjnej.

(dowód: upomnienie k.12)

W dniu 12 sierpnia 2019 roku M. R. uiszczył na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwotę 1.200 zł tytułem części kary za brak ubezpieczenia OC samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

(dowód: dowód wpłaty k.9)

W dniu 18 sierpnia 2019 roku Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. wystawił przeciwko M. R. tytuł wykonawczy numer 5 480 836, obejmujący opłatę za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego w kwocie 3.300 zł oraz koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł

(dowód: tytuł wykonawczy k.13-13 v.)

Pismem z dnia 20 grudnia 2019 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. zawiadomił M. R. o wszczęciu administracyjnego postępowania egzekucyjnego i zajęciu świadczenia emerytalnego na podstawie tytułu wykonawczego numer (...) 480 836, wystawionego przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W., obejmującego kwotę 3.300 zł należności głównej oraz koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł. Organ egzekucyjny ustalił koszty egzekucyjne na kwotę 177,20 zł. Cała należność objęta egzekucją została pobrana z emerytury M. R..

(dowód: pismo k.14-14v., zeznania świadka A. G. – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.47-48, nagranie 00:21:59-00:35:04, zeznania świadka I. M. – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.49-50, nagranie 00:37:34-00:52:26)

M. M. zwrócił powodowi samochód marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) w dniu 31 maja 2021 roku, odstawiając pojazd pod blok, w którym zamieszkuje M. R.. W samochodzie znajdował się dowód rejestracyjny oraz komplet kluczyków, którymi dysponował powód.

(dowód: zeznania świadka A. G. – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.47-48, nagranie 00:21:59-00:35:04, zeznania świadka I. M. – protokół rozprawy z dnia 17 września 2021 roku k.49-50, nagranie 00:37:34-00:52:26)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów i ich kserokopii, zeznań świadków A. G. i I. M. oraz w niewielkiej części na podstawie przesłuchania pozwanego.

Dokonując ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, Sąd pominął przesłuchanie powoda w zakresie odnoszącym się do zawarcia umowy przedwstępnej sprzedaży samochodu marki S. (...), gdyż pozostawały one bez znaczenia dla wyrokowania. Przedmiot sprawy stanowiła bowiem wiążąca strony umowa użyczenia pojazdu, a nie roszczenia z umowy przedwstępnej.

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy, Sąd nie dał wiary przesłuchaniu M. M. w zakresie, w jaki podał, że w 2018 roku i 2019 roku z samochodu korzystała także I. M., gdyż pozostaje ono w sprzeczności z zeznaniami świadków A. G. i I. M., z których jednoznacznie wynika, że samochód po rozstaniu się małżonków M. pozostał w dyspozycji pozwanego.

Okoliczność ta wynika również pośrednio z przesłuchania pozwanego, który podał, że o braku ubezpieczenia OC samochodu S. (...) dowiedział się, gdy w czasie jazdy tym samochodem zatrzymała go Policja. Ponadto, zeznania pozwanego w zakresie owej kwestii są wewnętrznie sprzeczne – z jednej strony bowiem pozwany wskazał, że z samochodu korzystała także I. M., a z drugiej podał, że nie przekazał dokumentów ani kluczyków do pojazdu powodowi ani I. M. z uwagi na łączącą go rzekomo z teściem umowę przedwstępną sprzedaży spornego samochodu.

Sąd uznał także za niewiarygodne przesłuchanie pozwanego odnośnie do tego, że 2017 roku przekazał powodowi kwotę około 2.600 zł z przeznaczeniem na składki za ubezpieczenie OC za 2017, 2018 i 2019 rok. Twierdzenia pozwanego w tym zakresie nie zostały poparte żadnymi dowodami, a pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków A. G. i I. M., które zaprzeczyły, aby taka sytuacja miała miejsce. Natomiast, pozwany choć twierdził, że dysponuje stosownym pokwitowaniem nie złożył go do akt sprawy.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód, wnosił o zwrot stanowiącego jego własność samochodu marki S. (...), użyczonego pozwanemu oraz o zasądzenie odszkodowania w łącznej kwocie 4.750,40 zł za szkodę wynikającą z naruszenia przez M. M. postanowień łączącej strony umowy użyczenia.

Pozwany nie uznał powództwa, wnosił o jego oddalenie w całości, podnosząc, że przekazał powodowi pieniądze na pokrycie składki ubezpieczenia OC za 2019 rok.

Poza sporem stron pozostawała okoliczność, iż powoda i pozwanego łączyła umowa użyczenia samochodu marki S. (...) zawarta na czas nieokreślony. Początkowo stroną owej umowy jako użyczający była także teściowa pozwanego, która zmarła w 2009 roku. Natomiast, biorącym pojazd do użyczenia była również była żona pozwanego – I. M..

Zgodnie art.710 k.c., przez umowę użyczenia użyczający zobowiązuje się zezwolić biorącemu, przez czas oznaczony lub nieoznaczony, na bezpłatne używanie oddanej mu w tym celu rzeczy. Umowa użyczenia jest umową jednostronnie zobowiązującą, nieodpłatną oraz realną, gdyż do jej zawarcia konieczne jest, oprócz oświadczeń woli, wydanie rzeczy biorącemu. Może zostać zawarta w dowolnej formie, w tym ustnie, czy też per facta concludentia.

W niniejszej sprawie powód jako dający rzecz do używania był legitymowany czynnie. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, czy współwłaścicielem samochodu marki S. (...) była także zmarła żona powoda, ani kto jest jej spadkobiercą. Kwestia ta nie miała jednak istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia oraz istnienia legitymacji procesowej czynnej. Albowiem, żądanie pozwu zarówno w zakresie wydania pojazdu jak i zapłaty odszkodowania stanowiłoby czynność zachowawczą w rozumieniu art.209 k.c., zgodnie z którym każdy ze współwłaścicieli może wykonywać wszelkie czynności i dochodzić wszelkich roszczeń, które zmierzają do zachowania wspólnego prawa. W konsekwencji, powód mógł samodzielnie skutecznie wytoczyć powództwo, nawet jeśli był tylko współwłaścicielem samochodu, gdyż w niniejszej sprawie nie występowała po stronie powodowej legitymacja łączna o charakterze koniecznym.

Pozwany jako biorący rzecz do używania, którego zachowanie skutkowało naruszeniem umowy użyczenia był legitymowany biernie. Wprawdzie biorącym pojazd do użyczenia była również I. M., lecz w spornym okresie pojazd pozostawał w dyspozycji pozwanego, a zatem żądanie wydania pojazdu mogło być skierowane jedynie wobec M. M.. Z kolei, stosownie do przepisu art.370 k.c., stanowiącego, że jeżeli kilka osób zaciągnęło zobowiązanie dotyczące ich wspólnego mienia, są one zobowiązane solidarnie, chyba że umówiono się inaczej, małżonkowie M. byli z tytułu obowiązku pokrywania kosztów utrzymania samochodu marki S. dłużnikami solidarnymi. Zobowiązanie dotyczyło bowiem ich wspólnego prawa majątkowego - używania samochodu, a zgodnie z art.44 k.c. pojęcie mienia obejmuje wszelką postać wspólności własności lub innych praw majątkowych. Oznacza to, że w świetle przepisu art.366 § 1 k.c. powód był uprawniony do wyboru dłużnika, przeciwko któremu skierował żądanie zapłaty odszkodowania.

Stosownie do art.713 k.c., biorący do używania ponosi zwykle koszty utrzymania rzeczy użyczonej. W doktrynie i orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w powołanym przepisie chodzi o takie koszty, które są konieczne do zachowania rzeczy w stanie niepogorszonej. Natomiast, do zwykłych kosztów nie są zaliczane te ciężary, których ponoszenie jest niezależne od używania danego przedmiotu (w tym istnienia stosunku użyczenia), a więc związane są z samym faktem istnienia rzeczy, np. podatki i inne ciężary publicznoprawne lub ubezpieczenie rzeczy (tak między innymi „Komentarz do kodeksu cywilnego” pod red. Konrada Osajdy, Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 marca 2013 roku, sygn. akt I ACa 1166/12). Powołany przepis ma jednak charakter dyspozytywny, a nie bezwzględnie obowiązujący i strony w ramach swobody umów (art.353¹ k.c.) mogą zwiększyć zakres kosztów ponoszonych przez biorącego rzecz do używania. W przypadku pojazdów mechanicznych często zakres kosztów utrzymania rzeczy użyczonej obejmuje także koszty ubezpieczenia OC. Taka sytuacja miała również miejsce w niniejszej sprawie. Poza sporem stron pozostawała okoliczność, iż biorący do użyczenia samochód marki S. (...) zobowiązani byli do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z korzystaniem z pojazdu, a także kosztów ubezpieczenia OC tego pojazdu. Spór dotyczył tego, kto miał faktycznie zajmować się ubezpieczeniem pojazdu oraz czy pozwany przekazał powodowi środki na poczet składki na ubezpieczenie za 2019 rok. W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, pozwany nie wykazał, aby zgodnie z umową użyczenia miał jedynie przekazywać środki pieniężne na pokrycie składki na ubezpieczenie OC, ani że w 2017 roku z góry przekazał powodowi środki na pokrycie składki ubezpieczeniowej za 2019 roku. M. M. nie przedstawił żadnych środków dowodowych dla wykazania prawdziwości swego twierdzenia, zgodnie z którym posiada pokwitowanie przekazania tych pieniędzy. W szczególności, nie złożył do akt sprawy owego potwierdzenia, choć jak twierdził jest w jego posiadaniu. W konsekwencji, ewentualne działania pozwanego zmierzające do przedstawienia owego pokwitowania przed sądem drugiej instancji muszą być w świetle art.381 k.p.c. uznane za spóźnione. Skoro pozwany był w posiadaniu pokwitowania, mógł je przedstawić najpóźniej na rozprawie, gdyż potrzeba powołania tego dowodu istniała już na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji - po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu.

Jak wynika z art 471 k.c., dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Stosownie do art. 472 k.c., jeżeli ze szczególnego przepisu ustawy albo z czynności prawnej nie wynika nic innego, dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności. Natomiast, jak wynika z art. 355 § 1 k.c., dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju (należyta staranność).

W świetle powołanych przepisów, odpowiedzialność kontraktowa dłużnika może mieć miejsce tylko wówczas, jeżeli spełnione są tzw. nieruchome przesłanki odpowiedzialności, a więc nastąpi niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania) będące następstwem okoliczności, za które dłużnik, z mocy ustawy lub umowy ponosi odpowiedzialność, szkoda oraz związek przyczynowy między faktem niewykonania (nienależytego wykonania) zobowiązania a szkodą (tak między innymi Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 18 września 1997 roku, III APa 7/97, Apel.-Lub 1997 rok, nr 4, poz.22).

Odpowiedzialność kontraktowa z art.471 k.c. oparta jest na zasadzie domniemania winy dłużnika. W konsekwencji, przyjęcie odpowiedzialności dłużnika na podstawie art. 471 k.c. nie jest uzależnione od udowodnienia przez wierzyciela, że nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. To dłużnik, aby uwolnić się od odpowiedzialności, powinien udowodnić zaistnienie takich okoliczności faktycznych, które w realiach konkretnej sprawy dadzą podstawę do oceny, że nienależyte wykonanie zobowiązania nie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 stycznia 2002 roku, V CKN 630/00, Lex 54329, Tadeusz Wiśniewski w pracy zbiorowej pod redakcją Gerarda Bienka „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 1” Warszawa 2002 rok).

Zgodnie z art.361 § 1 k.c., zobowiązany za szkodę ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Z normalnym (adekwatnym) związkiem przyczynowym w rozumieniu

powołanego przepisu mamy do czynienia, gdy przyczyna była koniecznym warunkiem wystąpienia skutku, czyli bez tej przyczyny skutek by nie wystąpił (warunek sine qua non). Ponadto, takie powiązanie pomiędzy przyczyną a skutkiem musi być typowym, oczekiwanym, „normalnym” w zwykłej kolejności rzeczy.

W przedmiotowej sprawie spełnione zostały przesłanki odpowiedzialności kontraktowej pozwanego. Pozwany dopuścił się naruszenia warunków umowy poprzez zaniechanie ponoszenia opłat związanych z pojazdem – za parkowanie oraz za ubezpieczenie OC. Naruszenie zobowiązania stanowiło brak należytej staranności w stosunkach tego rodzaju. W świetle powołanego domniemania, naruszenie było następstwem okoliczności, za które dłużnik – pozwany ponosi odpowiedzialność. Zaisztowała w majątku powoda szkoda pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym z zaniechaniem powoda.

Wysokość poniesionej przez powoda szkody wynika z przedłożonych do akt sprawy dokumentów oraz zeznań świadków, wskazujących na poniesienie przez powoda kosztów upomnienia dotyczącego opłaty za parkowanie i części opłaty na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. oraz wyegzekwowanie pozostałej do zapłaty opłaty karnej za brak ubezpieczenia OC wraz z kosztami.

W piśmie z dnia 15 lutego 2018 roku Prezydent Miasta P. skierował do M. R. upomnienie numer (...), obejmujące opłatę dodatkową za nieopłacone parkowanie samochodem o numerze rejestracyjnym (...) w dniu 27 października 2017 roku w kwocie 50 zł oraz koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł, wzywając do zapłaty łącznej kwoty 61,60 zł w terminie 7 dni od doręczenia upomnienia, pod rygorem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w trybie egzekucji administracyjnej. Powód uiścił należność z upomnienia, aby nie narażać się na postępowanie egzekucyjne. Następnie, w dniu 29 lipca 2019 roku Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. skierował do M. R. upomnienie numer (...), wzywając do uregulowania następujących należności: opłaty za niespełnienie ustawowego obowiązku ubezpieczenia OC za 2019 roku w kwocie 4.500 zł oraz kosztów upomnienia w kwocie 11,60 zł, łącznie 4.511,60 zł w terminie 7 dni od doręczenia upomnienia, pod rygorem wszczęcia postępowania egzekucyjnego w trybie egzekucji administracyjnej. Po otrzymaniu upomnienia powód uiścił na rzecz Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. kwotę 1.200 zł tytułem części kary za brak ubezpieczenia OC samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), gdyż nie dysponował pozostałą kwotą. W rezultacie, w dniu 18 sierpnia 2019 roku Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W. wystawił przeciwko M. R. tytuł wykonawczy numer 5 480 836, obejmujący opłatę za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego w kwocie 3.300 zł oraz koszty upomnienia w kwocie 11,60 zł, na podstawie którego Naczelnik Urzędu Skarbowego Ł. wszczął egzekucję administracyjną przeciwko powodowi, dokonując zajęcia pobieranego przez M. R. świadczenia emerytalnego. Koszty postępowania egzekucyjnego wyniosły 177,20 zł. Cała należność objęta egzekucją została pobrana z emerytury M. R..

W rezultacie, szkoda powoda powstała na skutek naruszenia umowy użyczenia przez pozwanego opiewa na łączną kwotę 4.750,40 zł (61,60 zł + 1.200 zł + 3.300 zł + 11,60 zł + 177,20 zł), którą należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie (§ 2 art.481 k.c.). Natomiast, stosownie do przepisu art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Świadczenie odszkodowawcze pozwanego miało charakter bezterminowy. A zatem, winno zostać spełnione niezwłocznie po wezwaniu przez powoda. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby M. R. przed wytoczeniem powództwa wzywał M. M. do zapłaty kwoty 4.750,40 zł. W konsekwencji, należało uznać, że pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem tego świadczenia od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu, czyli od dnia 2 lipca 2020 roku i od tej daty zasądzone odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 4.750,40 zł.

Zgodnie z art.203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Sąd może uznać za niedopuszczalne

cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa (art.203 § 4 k.p.c.).

W przedmiotowej sprawie, cofnięcie powództwa nastąpiło ze zrzeczeniem się roszczenia, a zatem zgoda pozwanego na cofnięcie powództwa nie była wymagana.

W ocenie Sądu, brak było również podstaw do przyjęcia, że cofnięcie powództwa narusza dyspozycję art. 203 § 4 k.p.c. Czynność ta została dokonana po zaspokojeniu przez pozwanego w toku procesu żądania wydania samochodu marki S. (...).

Stosownie do przepisu art.355 k.p.c. Sąd umorzy postępowanie, jeżeli powód ze skutkiem prawnym cofnął pozew, strony zawarły ugodę lub została zatwierdzona ugoda zawarta przed mediatorem albo z innych przyczyn wydanie wyroku stało się zbędne lub niedopuszczalne.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 355 k.p.c. w związku z art. 203 § 1 i 4 k.p.c., Sąd umorzył postępowanie w zakresie żądania wydania pojazdu.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za jego wynik procesu, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Pozwany przegrał proces w całości, bowiem w zakresie żądania odszkodowania Sąd uwzględnił powództwo. Natomiast, żądanie wydania pojazdu zostało zaspokojone w toku procesu, co skutkowało cofnięciem pozwu w tym zakresie. Zgodnie z treścią przepisu art. 203 § 2 i 3 k.p.c. w przypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu obciąża co do zasady powoda, który traktowany jest jako przegrywający proces. Jak powszechnie i jednolicie przyjmuje się w orzecznictwie, odstępstwo od tej zasady może dotyczyć jedynie sytuacji zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda, co skutkowało następnie cofnięciem pozwu. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu, pozwanego należy wówczas uznać za stronę przegrywającą sprawę, o ile powód wykáže, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 roku, sygn. akt II CZ 208/11, LEX nr 1214570).

Zgodnie z art.716 k.c., jeżeli biorący używa rzeczy w sposób sprzeczny z umową albo z właściwościami lub z przeznaczeniem rzeczy, jeżeli powierza rzecz innej osobie nie będąc do tego upoważniony przez umowę ani zmuszony przez okoliczności, albo jeżeli rzecz stanie się potrzebna użyczającemu z powodów nieprzewidzianych w chwili zawarcia umowy, użyczający może żądać zwrotu rzeczy, chociażby umowa była zawarta na czas oznaczony.

W rozpoznawanej sprawie, pozwany zobowiązany był do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z korzystaniem z samochodu marki S. (...). Do takich kosztów z pewnością należały opłaty za parkowanie pojazdu. Powód zaczął otrzymywać upomnienia, w tym za brak uiszczenia opłat za parkowanie pojazdu. M. R. uiszczał należności z kierowanych do niego upomnień. Postępowanie pozwanego, który nie pokrywał zgodnie z łączącą strony umową wszystkich należności za korzystanie z pojazdu, stanowiło niewątpliwe używanie rzeczy w sposób sprzeczny z umową. W konsekwencji, powód był uprawniony do żądania zwrotu pojazdu. Żądanie wydania pojazdu było wymagalne w chwili wytoczenia powództwa. W konsekwencji, powód cofający pozew w zakresie tego roszczenia, na skutek jego zaspokojenia po wniesieniu pozwu, winien być traktowany jako wygrywający proces.

Mając na uwadze powyższe, pozwany przegrał proces w całości i w związku z tym zobowiązany był do zwrotu na rzecz powoda poniesionych przez niego kosztów procesu, na które złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 500 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.800 zł (ustalone na podstawie § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2015 roku, poz. 1800 ze zm.) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.